

Wet uitfasering pensioen in eigen beheer

Wet uitfasering pensioen in eigen beheer

Agenda

- Inleiding
- Waarom gaan we aanpassen?
- Wat wordt de nieuwe situatie?
- Wat zijn de gevolgen voor de partner?

Inleiding

Bij welke pensioenuitvoerders kan het pensioen veilig gesteld worden?

- Pensioen volledig extern opbouwen bij verzekeraar
- Pensioen volledig in eigen beheer opbouwen
- Mix van extern en in eigen beheer opbouwen

Waarom gaan we aanpassen?

Fiscale redenen

- Door verlaging VPB-tarief is het voordeel van uitstel minder aantrekkelijk
- Fiscale maximum opbouw verlaagd

Waardering van de pensioenverplichting

- Verschil tussen de fiscale en commerciële waardering → 'dividendklem'
- PEB levert problemen op in echtscheidingsituaties

Waarom gaan we aanpassen?

De financiële situaties van veel BV's

- Veel BV's beschikken over onvoldoende middelen (rekening courant DGA loopt op!)
- PEB biedt minder zekerheid dan een extern belegde oudedagsvoorziening

Administratieve redenen

- De administratieve lasten en toegenomen complexiteit van PEB zijn een probleempunt

Wat wordt de nieuwe situatie?

Wetsvoorstel uitfaseren pensioen in eigen beheer

- Wetsvoorstel is onderdeel van Belastingplan 2017
- Vanaf 1-1-2017 is het niet langer mogelijk om nieuwe pensioenaanspraken op te bouwen in eigen beheer
 - **Let op: besluit AvA om de pensioenopbouw te beëindigen (vóór 01-01-2017)!**
- Voor bestaande pensioenaanspraken drie mogelijkheden:

1. Afkopen

2. Omzetten in ODV

3. Niets doen

- In het geval van afkopen en/of omzetten in een ODV vervalt het verschil tussen de commerciële en fiscale waarde van de pensioenaanspraken

Afkoop

- Eenmalige afkoop kan plaatsvinden in 2017, 2018 of 2019:
 - Belastingkorting 2017: 34,5%
 - Belastingkorting 2018: 25%
 - Belastingkorting 2019: 19,5%
- Uitgangspunt voor belastingkorting is de fiscale voorziening ultimo 2015 (ter voorkoming van anticipatie-effecten)
 - Dotatie 2016 (en eventueel 2017, 2018 en 2019) wordt "regulier" progressief belast
- Bij ingegane pensioenen (dalend verloop van de fiscale balanswaarde) geldt de belastingkorting over de fiscale balanswaarde op afkoopdatum
- Vanaf 2020 vervalt afkoopmogelijkheid
- Afkoopdatum hoeft niet gelijk te zijn aan balansdatum
 - Afkoop per 1-7-2017 betekent afrekenen over fiscale waarde per 1-7-2017

Afkoop

Voorbeeld (niet ingegaan pensioen)

Pensioen in eigen beheer		Afkoop 2017	Grondslag	52%
Fiscale waarde eind 2015	€ 100.000	65,5%	€ 65.500	€ 34.060
Fiscale waarde eind 2016	€ 106.000	100%	€ 6.000	€ 3.120
				€ 37.180 (belastingdruk 35,08%)

Afkoop

Voorbeeld (ingegaan pensioen)

Pensioen in eigen beheer		Afkoop 2017	Grondslag	52%
Fiscale waarde eind 2015	€ 120.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Fiscale waarde eind 2016	€ 114.000	65,5%	€ 74.670	€ 38.828
				€ 38.828 (belastingdruk 34,06%)

Omzetting in een oudedagsverplichting (ODV)

- Jaarlijkse oprenting o.b.v. het U-rendement
 - Negatieve oprenting is mogelijk (U-rendement november 2016: -0,25%)
- Fiscale waarde = commerciële waarde
- Niet vrij uitkeerbaar (dividendtoets)
- Sanctie bij "verboden handelingen" overeenkomstig eigen beheer pensioen: progressief belast LB + 20% revisierente
- Uiterlijk omzetten van pensioen naar ODV per 31 december 2019
- Afkoop van ODV alsnog mogelijk tot 1 januari 2020

Omzetting in een oudedagsverplichting (ODV)

- Uitkeren als "lijfrente": 20 jaar + jaren voor AOW-ingangsdatum (maximaal 5 jaar eerder)
 - Uiterlijke ingangsdatum 2 maanden na AOW-ingangsdatum (fatale deadline)
- Per jaar wordt er 1/20, 1/19, 1/18 uitgekeerd etc.
- ODV kan geheel of gedeeltelijk worden afgestort als bancaire lijfrente, een lijfrenteverzekering of bij een beleggingsinstelling
- Bij overlijden gaan de resterende termijnen naar de erfgenamen (hoeft niet perse de partner te zijn), ook bij overlijden voor pensioendatum moet een "lijfrente" aangekocht worden
- Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding (VPS) is niet van toepassing

Omzetting in een oudedagsverplichting (ODV)

Jaar	Beginstand	Uitkering	Oprenting	Eindstand
1	€ 200.000	€ 10.000	€ 1.900	€ 191.900
2	€ 191.900	€ 10.100	€ 1.818	€ 183.618
3	€ 183.618	€ 10.201	€ 1.734	€ 175.151
4	€ 175.151	€ 10.303	€ 1.648	€ 166.497
5	€ 166.497	€ 10.406	€ 1.561	€ 157.652
6	€ 157.652	€ 10.510	€ 1.471	€ 148.613
7	€ 148.613	€ 10.615	€ 1.380	€ 139.378
8	€ 139.378	€ 10.721	€ 1.287	€ 129.943
9	€ 129.943	€ 10.829	€ 1.191	€ 120.305
10	€ 120.305	€ 10.937	€ 1.094	€ 110.462
11	€ 110.462	€ 11.046	€ 994	€ 100.410
12	€ 100.410	€ 11.157	€ 893	€ 90.146
13	€ 90.146	€ 11.268	€ 789	€ 79.667
14	€ 79.667	€ 11.381	€ 683	€ 68.968
15	€ 68.968	€ 11.495	€ 575	€ 58.048
16	€ 58.048	€ 11.610	€ 464	€ 46.903
17	€ 46.903	€ 11.726	€ 352	€ 35.529
18	€ 35.529	€ 11.843	€ 237	€ 23.923
19	€ 23.923	€ 11.961	€ 120	€ 12.081
20	€ 12.081	€ 12.081	€ 0	€ 0

- Kapitaal op 67-jarige leeftijd € 200.000
- Uitkering in 20 jaar
- Voorbeeldrendement in uitkeringsfase 1%

Regulier afwickelen

- Verschil tussen waarde economisch verkeer (WEV) en fiscale waarde (i.h.k.v. dividendtoets) blijft bestaan
- Premievrije aanspraken eventueel jaarlijks indexeren
- Jaarlijkse actuariële waardering van de (premienvrije!) pensioenverplichting noodzakelijk
- Overdracht naar de verzekeraar blijft mogelijk
- Tot 1 januari 2020 de mogelijkheid om (alsnog) af te kopen of om te zetten in een ODV

Wat zijn de gevolgen voor de partner?

Huidige partner moet schriftelijk instemmen

Waarom zou partner niet instemmen?

- Is er sprake van financieel nadeel bij afkopen of omzetten in ODV?
 - Hoe ben je gehuwd?
 - Hoe staat de BV er voor (postrelationele solidariteit)?
- Vervallen dividendklem leidt tot hoger gezinsinkomen
- Er ontstaat ruimte voor (toekomstige) afstorting → meer zekerheid

Met name in het geval van huwelijkse voorwaarden ligt compensatie voor de hand

- Bij geen passende compensatie is mogelijk schenking van toepassing

Wat zijn de gevolgen voor de ex-partner

Ex-partner moet schriftelijk instemmen

Waarom zou ex-partner instemmen?

- Addendum bij het convenant met afwijkende afspraken
- Verrekenen ter compensatie van verlies aanspraken door afkoop of omzetten ODV
- Geen compensatie → Schenking!
- Betaler: persoonsgebonden aftrekpost
- Ontvanger: belastbaar inkomen

Aandachtspunten

- Is conversie alsnog interessant? Ieder heeft een zelfstandige aanspraak en kan 'eigen keuze' maken en afkopen met 'eigen korting'
- Aanvullende compensatie vanwege waardeinstijging van de aandelen in de BV vanwege prijsgeven

Informatieplicht Belastingdienst

- Binnen 1 maand na afkoop/omzetting informatieformulier aan belastingdienst aanleveren
- Opgave fiscale en commerciële waarden ten tijde van afstempelen, afkopen of omzetten
- Ondertekening door DGA en (ex-)partner
 - Bewijs van schriftelijke toestemming (ex-)partner
- Niet tijdig ingediend: art. 19b Wet LB 1964 → Gehele aanspraak belast + revisierente
- Formulier op www.belastingdienst.nl

www.pensioenadviseurs.nl

Buiting & Hurkmans

Vragen

www.pensioenadviseurs.nl

Buiting & Hurkmans

Contactgegevens

Buiting & Hurkmans Pensioenadviseurs
Speelheuvelstraat 1
5711 AS Someren
t 0493 - 44 10 10
m info@pensioenadviseurs.nl
i www.pensioenadviseurs.nl

De voorbeelden

BAA belasting
adviesgroep
asten

Deel II

Wet uitfasering pensioen in eigen beheer

De mogelijkheden

Waar moet je rekening mee houden?

- **Variabelen in de beslissingsboom:**
 - Leeftijd pensioengerechtigde
 - Hoogte AOW, opgebouwde (externe) pensioenen, lijfrente(s), stamrechten, etc.
 - Financiële situatie BV (rek. crt. DGA, financiering afkoop bij bank)
 - Financiële situatie privé (box 3, noodzaak pensioen)
 - Huwelijksvoorwaarden of gemeenschap van goederen (uitsluiting of pensioenverevening)

Uitfasering pensioen in eigen beheer

Vanaf 1-1-2017 is het niet langer mogelijk om nieuwe pensioenaanspraken op te bouwen in eigen beheer.

Voor bestaande pensioenaanspraken zijn er 3 mogelijkheden:

- 1) Afkopen
- 2) Omzetten in Oudedagsverplichting (ODV)
- 3) Bestaande situatie handhaven

1. Afkopen

- Eenmalige afkoop kan plaatsvinden in 2017, 2018 of 2019
 - belastingkorting 2017: 34,5%
 - Belastingkorting 2018: 25%
 - Belastingkorting 2019: 19,5%
- Aanspraak dient in zijn geheel afgekocht te worden.
 - Gedeeltelijke afkoop is niet mogelijk
- Uitgangspunt voor belastingkorting is fiscale voorziening ultimo 2015
 - Dotatie in 2016 (en eventueel 2017, 2018 en 2019) wordt progressief belast
Zie voorbeeld 1
- Bij ingegane pensioenen geldt de belastingkorting over de fiscale waarde op afkoopdatum
Zie voorbeeld 2

Afkopen: voorbeeld 1

Afkopen bij nog niet ingegaan pensioen

DGA heeft een (premievrij) ouderdomspensioen van € 15.000 per jaar opgebouwd

Fiscale waarde per 31-12-2015: € 100.000

Fiscale waarde per 31-12-2016: € 106.000

Afkoop per 1 januari 2017 betekent een te betalen belasting van € 37.180,=

Over waarde per 31-12-2015: € 100.000 x 65,5% x 52% = € 34.060,=

Over dotatie tot 31-12-2016: € 6.000 x 52% = € 3.120,=
€ 37.180,=

Effectieve belastingdruk: 35,08%

Wat is de beste keuze bij voorbeeld 1

- Geen ander pensioen etc. dan AOW: niets doen
- Andere pensioenen (incl. AOW) die samen meer dan € 35.000 per jaar uitkeren: afkopen tegen tarief van 35% i.p.v. op termijn 40% betalen
- Andere pensioenen (incl. AOW) die samen minder dan € 35.000 per jaar uitkeren: omzetten in ODV.

Let op: partner moet toestemming geven voor afkopen (kan verdeeld worden) en ODV (niets te verdelen nu).

Afkopen: voorbeeld 2

Afkopen bij ingegaan pensioen

DGA (75 jaar) heeft een ingegaan ouderdomspensioen van € 15.000,- per jaar opgebouwd

Fiscale waarde per 31-12-2015: € 120.000

Fiscale waarde per 31-12-2016: € 114.000

Afkoop per 1 januari 2017 betekent een te betalen belasting van € 38.828,=

Over waarde per afkoop: € 170.000 x 65,5% x 52% = € 38.828,=

Effectieve belastingdruk: 34,06%

Wat is de beste keuze bij voorbeeld 2

- Omzetten in ODV per 01-01-2017:
 - Kapitaal wordt in 10 jaar uitgekeerd: € 11.400 bruto i.p.v. € 15.000 per jaar
 - Na 10 jaar geen uitkering meer
- Voortzetten huidig systeem:
 - Levenslang € 15.000 bruto per jaar
 - Nabestaandenpensioen: 70% van € 15.000: € 10.500 bruto
- Afkopen:
 - Ineens afdragen 34,06% belasting: € 38.828,-. Netto € 75.172 over.
 - Geen pensioenuitkering meer

Let op:

- partner moet toestemming geven voor afkopen (kan verdeeld worden) en ODV (niets te verdelen nu).
- Opname verzorgingstehuis.
- Box 3 vermogen.
- Andere pensioenen.

2. Omzetten in Oudedagsverplichting

- Jaarlijkse oprenting o.b.v. het U-rendement (negatief ook mogelijk)
- Omzetting pensioen naar ODV uiterlijk per 31-12-2019
- Afkoop ODV alsnog mogelijk tot 01-01-2020
- Uitkeren als periodieke uitkering door B.V.:
 - in 20 jaar + jaren voor AOW-datum (max. 5 jaar eerder)
 - uiterlijke ingangsdatum 2 maanden na AOW-datum (fatale deadline)
- Per jaar wordt er 1/20, 1/19, 1/18, enz. uitgekeerd

ODV: voorbeeld 1

Omzetten PEB naar ODV + uitgestelde uitkering

DGA (50 jaar) + (partner 48 jaar)

Opgebouwd ouderdompensioen (67 jaar): € 50.000 per jaar

Opgebouwd nabestaandenpensioen (67 jaar): € 35.000 per jaar

Fiscale voorziening PEB per 31-12-2016: € 325.000

Voorziening ODV op 67 jaar (na 17 jaar oprenting à 2%): € 455.000

Hoogte ODV uitkering 1e jaar: $455.000 / 20 \text{ jaar} = € 22.750$

Eerdere aanspraak € 50.000 zorgt voor aanspraakverlies van € 27.250

ODV: voorbeeld 2

Omzetten PEB naar ODV + direct ingaande uitkering

DGA (77 jaar)

Ingegaan ouderdompensioen: € 50.000 per jaar

Fiscale voorziening PEB per 31-12-2016: € 360.000

Uitkering dient direct in te gaan en 8 jaar te lopen, want:

- 20 jaar *minus* reeds uitgekeerde jaren vanaf AOW-leeftijd (65)
- 20 jaar *minus* 12 jaar

Hoogte ODV uitkering 1^e jaar: $360.000 / 8 \text{ jaar} = € 45.000$

ODV: voorbeeld 3

Omzetten PEB naar ODV + direct ingaande uitkering

DGA (82 jaar)

Ingegaan ouderdompensioen: € 50.000 per jaar

Fiscale voorziening PEB per 31-12-2016: € 270.000

Uitkering dient direct in te gaan en 3 jaar te lopen, want:

- 20 jaar *minus* reeds uitgekeerde jaren vanaf AOW-leeftijd (65)
- 20 jaar *minus* 17 jaar

Hoogte ODV uitkering 1^e jaar: $270.000 / 3 \text{ jaar} = € 90.000$

3. Niets doen (situatie voortzetten)

Pensioenaanspraken worden regulier afgewikkeld:

- Geen opbouw meer vanaf 2017 (wel oprenting bestaande voorziening)
- Negatief Eigen Vermogen/pensioentekort op pensioendatum:
 - afstempelen tot op 75% van de activa
 - Afstempelen tot wel voor verwezenlijking vatbare rechten (i.o.m. belastingdienst)
- Dividendklem blijft bestaan (commercieel waarden pensioenrechten bij dividenduitkeringen)

Positie van de partner

DGA met partner + compensatie bij echtscheiding

Opgebouwd (commercieel) ouderdomspensioen (OP): € 550.000
 Opgebouwd (commercieel) nabestaandenpensioen (NP): € 50.000

Bij echtscheiding (normaliter):

DGA recht op 50% van OP = € 275.000
 Partner recht op 50% van OP en 100% van NP = € 325.000

Stel: DGA is enig houder van de aandelen B.V. + gescheiden van partner

Partner zal alleen bereid zijn om medewerking te verlenen aan de afstempeling gevolgd door een afkoop, als de partner een totale compensatie ontvangt van € 325.000 (bruto)

Belastingplan 2017 - Pensioenen

BAA belasting
adviesgroep
asten

- Vervallen 100% grens
 - Ouderdomspensioen mocht niet hoger zijn dan 100% van laatst genoten loon
- Vervallen doorwerkvereiste bij uitstel van pensioen
 - Uitstel pensioen zonder voorwaarden tot max. 5 jaar na AOW-datum
- Ingangsdatum ouderdomspensioen
 - Ouderdomspensioen mag ingaan op 1^e dag van maand waarin 67-jarige leeftijd wordt bereikt
- Extra uitvoerder voor lijfrente
 - Nu: verzekeraars, banken, beleggingsinstellingen, etc.
 - Toekomst: beleggingsondernemingen (toezicht Ned. Bank + AFM)

Belastingplan 2017 - overig

BAA belasting
adviesgroep
asten

Schenkingsvrijstelling:

- Eenmalige verhoging vrijstelling schenken Eigen Woning:
 - Maximaal € 100.000 (met aftrek eerdere eenmalige vrijstellingen).
 - Personen van 18 tot 40 jaar.
 - Ooms, oud-tantes, burens en minder goede bekenden mogen ook schenken.
 - **Overgangsrecht:** vóór 2010 reeds verhoogde vrijstelling toegepast, dan moet je in 2016 een schenking doen, tot een bedrag van € 53.016 in totaal is bereikt. In 2017 kan dan nog € 47.984 belastingvrij worden geschonken.

Financial planning:

- Pensioenplanning
 - Wanneer starten met uitkering
 - Langer doorwerken: uitstel pensioenuitkering (hoger pensioen)
 - Hoeveel is er nodig/hogte pensioenuitkering
- Wel-niet aflossen levensverzekeringsuitkering bij lening woonhuis
 - Niet mogelijk bij KEW (Kapitaalverzekering Eigen Woning)

Belastingplan 2017 - overig

BAA belasting
adviesgroep
asten

Estate planning:

- **Testament aanpassen:**
 - Omzetting ODV: partner erfgenaam maken i.v.m. doorzetten ODV-uitkering
 - Kleinkinderen erfgenaam maken (€ 20.000 vrijstelling)
 - Keuzetestament (kiezen wel-niet afrekenen op gemeenschap van goederen)
- **Levenstestament opmaken/aanpassen:**
 - Oók voor de 'jonge' DGA (wie bestiert de zaak bij afwezigheid)
 - Vooral voor alleenstaanden

Belastingplan 2017 - overig

BAA belasting
adviesgroep
asten

- **Huwelijkse voorwaarden veranderen per 01-01-2017 (na toestemming 1e Kamer):**
 - Standaard geen gemeenschap van goederen meer:
 - Vermogen opgebouwd vóór het huwelijk blijft privé vermogen.
 - Schulden ontstaan vóór het huwelijk blijven privé schulden.
 - Gemeenschappelijk opgebouwd vermogen vóór het huwelijk valt in de gemeenschap.
 - Schulden ontstaan tijdens huwelijk vallen in de gemeenschap en beiden zijn hier voor 50% aansprakelijk, behoudens tegenbewijs.
 - Erfenissen en giften privé vermogen van de ontvanger.

Belastingplan 2017 – box 3 tarieven

BAA belasting
adviesgroep
asten

- **Nieuwe tarieven m.i.v. 2017:**

Schijf	Grondslag sparen en beleggen	Percentage 1,63%	Percentage 5,39%
1	Tot en met € 75.000	67%	33%
2	Van € 75.001 tot en met € 975.000	21%	79%
3	Vanaf € 975.001	0%	100%

Belastingplan 2017 – box 3 tarieven

BAA belasting
adviesgroep
asten

- Vrijstelling per belastingplichtige: € 25.000

- **Voorbeelden:**

		Belasting	Rente (0,3%)
• Alleenstaande € 125.000 (was € 1.200)		€ 1.005	€ 375
• Alleenstaande € 1.250.000 (was € 14.700)		€ 17.435	€ 3.750
• Gezin € 100.000 (was € 600)		€ 436	€ 300
• Gezin € 300.000 (was € 3.000)		€ 3.115	€ 900
• Leuker kunnen we het niet maken, wel moeilijker en oneerlijker!			

Open fonds voor gemene rekening

BAA belasting
adviesgroep
asten

Wat is een fonds voor gemene rekening?

Een vorm van beleggingsfonds waarbij de beleggers participanten zijn en in het bezit zijn van participaties.

Het fonds kan (eenvoudig) opgericht worden door het ondertekenen van een overeenkomst.

Geen notariële akte vereist.

Belangrijk

De participaties moeten vrij verhandelbaar zijn.

Open fonds voor gemene rekening

Wat is een fonds voor gemene rekening?

Een vorm van beleggingsfonds waarbij de beleggers participanten zijn en in het bezit zijn van participaties.

Het fonds kan (eenvoudig) opgericht worden door het ondertekenen van een overeenkomst. Notaris is niet nodig.

Belangrijk

De participaties moeten vrij verhandelbaar zijn

Open fonds voor gemene rekening

De heren Duck en Goudglans richten een open fonds voor gemene rekening (FVGR) op, genaamd:

DDGG EOAF

Dagobert en Govert brengen ieder € 250.000 in en storten dit bedrag op een nieuw geopende bankrekening op naam van het fonds.

De rente op deze rekening bedraagt 0,3% per jaar (€ 1.500).

Open fonds voor gemene rekening

BAA belasting
adviesgroep
asten

Het fonds is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting

Resultaat fonds = $0,3\% \times \text{€ } 500.000 =$	€	1.500
Af: Vennootschapsbelasting 20%	€	<u>300</u>
Restant winst	€	1.200

Restant winst naar privé	€	1.200
Af: dividendbelasting (25%)	€	<u>300</u>
Uiteindelijk netto	€	900

In totaal is **€ 600** belasting verschuldigd
Uitstel dividendbelasting is mogelijk (verschuldigd bij opname)

Open fonds voor gemene rekening

BAA belasting
adviesgroep
asten

In vergelijking met box 3

Als het geld op de privébankrekening had gestaan dan was de belastingdruk: $\text{€ } 500.000 \times 4\%$ forfaitair rendement $\times 30\%$ belasting = **€ 6.000**

- Een belastingbesparing van **€ 5.400**
- Belasting wordt **0,12%** i.p.v. **1,2%**

Open fonds voor gemene rekening

Alternatieve toepassing FVGR:

- Schenkingen aan kinderen hierin storten
 - Vermogen is weg uit box 3 bij ouders
 - Nagenoeg geen belasting bij de kinderen
 - Kinderen kunnen woonhuislending aangaan bij FVGR
 - Geen 'papieren' schenking in FVGR stoppen (rendement (6%) is te hoog)

Open fonds voor gemene rekening

Waarom FVGR in plaats van een B.V. of N.V.?

Voordeel FVGR:

- Fonds is vrij eenvoudig op te richten
- En ook weer vrijwel onbelast te 'liquideren'
- Overdracht zonder tussenkomst notaris
- Terugbetaling kapitaal eenvoudiger dan bij een B.V. of N.V.
- Minder civielrechtelijke regels voor een FVGR

Kosten

- Oprichting: circa € 500 (eenmalig)
- Jaarlijks: circa € 500 (aangifte VPB en 'jaarstuk')

Voor vragen: **Pieter van Lieshout** (pieter@baa.nl)